

Annex XIII Kwaliteitscatalogus

behorende bij het Prestatiecontract maaien natuurlijk
groen 2020-2025
Contractnummer 2019-26

Opdrachtgever

Stadswerk072 N.V.
Cluster Beheer Openbare Ruimte
Unit Groen
Postbus 9009
1800 GA ALKMAAR

Natuurlijk groen

Kleine wateren (vijvers en poelen) en waterlopen met voedselrijk water: Kwaliteitsblad

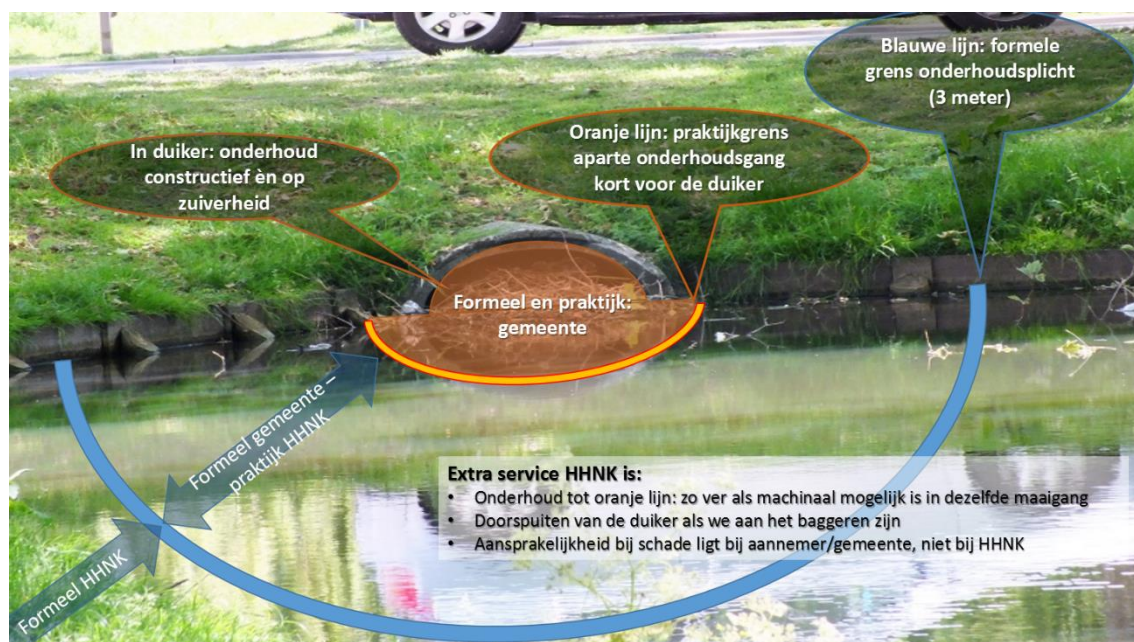
	Kwaliteitsblad kleine wateren (vijvers en poelen) en waterlopen met voedselrijk water	
STREEFBEELD		
ONTWIKKELINGSBEELD		
ONGEWENST BEELD		

	Kwaliteitsblad kleine wateren (vijvers en poelen) en waterlopen met voedselrijk water
STREEFBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Een vijver, poel of waterloop bevat het hele jaar door water. Een kikkerpoel mag in droge jaren droog vallen. Er is veel onderwatervegetatie aanwezig, langs de oevers is een structuurrijke en soortenrijke oevervegetatie aanwezig. Het water is een optimaal leefgebied voor amfibieën, libellen en macrofauna. Schoningswerkzaamheden vinden plaats na het uittreden van jonge amfibieën en voordat amfibieën in winterslaap gaan. Vegetatiebeheer en schoningsbeheer vindt cyclisch plaats en speelt in op de lokaal aangetroffen omstandigheden, het beheer van de oevers is gericht op vershraling. Faseringskaarten zijn leidend. Tegenover elkaar liggende oevers zijn niet tegelijkertijd gemaaid. Kwaliteitsnorm: - Oevervegetatie: - soortenrijk, de indicatorsoorten zijn dominant aanwezig; - helofytenbegroeiing: 30 %- 50 % bedekking (in de zomer); - oevervegetatie: circa 1/3 is 1 jaar oud, 1/3 is 2 jaar oud en 1/3 is 3 jaar oud; - geen houtige opslag aanwezig. - Ondergedoken waterplanten: bedekkingpercentage: 40 % tot maximaal 60% gedurende de zomer. - Algen en kroos: - algen- en kroosbedekking < 20 %; - het water is helder (doorzicht > 50 cm); - baggerlaag < 10 cm. Indicatorsoorten: - Oever: Rietorchis, Oeverzegge, Paddenrus, Kattenstaart, Gewone waterbies, Gele lis, Lisdodde, Riet, Moerasrolklaver Wilde bertram, Moerasspirea, Slanke waterkers. - Water: Hoornblad, Brede waterpest, Fonteinkruiden, (gewoon) sterrenkroos, Gele plomp, Witte waterlelie, Krabbenscheer, Aarvederkruid, Waterranonkel, Kikkerbeet, Veenwortel, Waterweegbree, Waterbies, Watergentiaan.
ONTWIKKELINGSBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Op de oever komen algemene voorkomende oeverplanten talrijk voor. De structuurvariatie is beperkt. De wateren bevatten de meeste elementen die voldoen aan het streefbeeld. Enkele elementen zijn niet aanwezig of voldoen niet aan de gewenste kwaliteit. Kwaliteitsnorm: - Oevervegetatie: - matig soortenrijk, niet alle indicatorsoorten zijn (dominant) aanwezig; - helofytenbegroeiing: < 30 % of groter > 50 % (in de zomer); - oevervegetatie: < 2/3 is 2 jaar of ouder; < 2/3 is 1 jaar of jonger; - houtige opslag aanwezig (< 5 %); - Ondergedoken waterplanten: bedekkingspercentage: < 40 % of > 60% gedurende de zomer. - Algen en kroos: - algen- en kroosbedekking 20 % -70 % gedurende de zomer; - het water is niet helder (doorzicht < 50 cm); - baggerlaag > 10 cm. Indicatorsoorten: - Oever: Blaartrekkende boterbloem, Koninginnekruid, Harig wilgenroosje, Kattenstaart, Lisdodde. - Water: Smalle waterpest, Grof Hoornblad, Schedefonteinkruid, Gele lis, Lisdodde, Riet.
ONGEWENST BEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - De oevervegetatie is slecht ontwikkeld of juist te dominant aanwezig. Er zijn nauwelijks onderwaterplanten aanwezig. Of er is juist geen open water aanwezig door dominantie van algen, kroos of onderwaterplanten. Het beheer is generiek en niet aangepast aan de lokale omstandigheden. Het beheer is niet gericht op vershraling, op de oevers is maaisel achter gelatenstelos. Kwaliteitsnorm: - Oevervegetatie: - helofytenbegroeiing: < 10 % of groter > 75 % (in de zomer); - vegetatie langs de oever op grote delen ouder dan 3 jaar of jonger dan 1 jaar; - houtige opslag aanwezig (> 5 %); - schoningsmateriaal op oever aanwezig. - Ondergedoken waterplanten: < 10 % of > 80% van het wateroppervlak gedurende de zomer - Dominantie van één soort - Algen en kroos: - algen- en kroosbedekking >70 % gedurende de zomer; - het water is troebel (doorzicht < 25 cm); - baggerlaag > 10 cm. Indicatorsoorten: - Oever: (opslag van) Schietwilg en Zwarte els. Harig wilgenroosje, Riet, Haagwinde, Koninginnekruid, Brandnetel, Akkerdistel. - Water: Eendenkroosfamilie, Watercrassula, Grote waternavel.

Kleine wateren (vijvers en poelen) en waterlopen met voedselrijk water: Beeldmeetlatten

Water	vegetatie in nat profiel			
A+	A	B	C	D
				
Geen noemenswaardige begroeiing binnen het nat profiel met waterbodempwortelende planten. De water aan- en afvoer wordt nergens belemmerd.	Enige begroeiing binnen het nat profiel met waterbodempwortelende planten. De water aan- en afvoer wordt nergens belemmerd.	Het nat profiel is deels begroeid met waterbodempwortelende planten. De water aan- en afvoer wordt in geringe mate belemmerd maar nergens over de gehele breedte van het profiel.	Het nat profiel is begroeid met uitgroeide beplanting. De water aan- en afvoer wordt duidelijk zichtbaar belemmerd, waarbij peilverschillen zichtbaar zijn.	Het nat profiel is begroeid met uitgroeide beplanting. De water aan- en afvoer wordt duidelijk zichtbaar belemmerd, waarbij peilverschillen zichtbaar zijn.
bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 20% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 30% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 40% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 50% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak > 50% per 100m ²
belemmering water aan- en afvoer 0% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer ≤ 5% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer ≤ 20% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer ≤ 40% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer > 40% per 100m ²
drijfslagen 0% per 100m ²	drijfslagen ≤ 10% per 100m ²	drijfslagen ≤ 30% per 100m ²	drijfslagen ≤ 50% per 100m ²	drijfslagen > 50% per 100m ²
houtachtige beplanting 0 per 100m ¹	houtachtige beplanting ≤ 5 % per 100m ¹	houtachtige beplanting ≤ 20 % per 100m ¹	houtachtige beplanting ≤ 50 % per 100m ¹	houtachtige beplanting > 50 % per 100m ¹
maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 50 cm	maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 100 cm	maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 150 cm	maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 200 cm	maximale breedte houtachtige beplanting > 200 cm

Duikers: technische staat

Natte bloemrijke ruigte: Kwaliteitsblad

	Kwaliteitsblad natte bloemrijke ruigte	
STREEFBEELD		
ONTWIKKELINGSBEELD		
ONGEWENST BEELD		

	Kwaliteitsblad natte bloemrijke ruigte
STREEFBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Natte bloemrijke ruigte, langs waterpartijen en in moeraszones, bestaat uit een mozaïekpatroon van veelal tweejarige en overblijvende kruiden. Indicatorsoorten zoals Gele lis, Grote waterweegbree en Kalmoes vormen een gevarieerd beeld. Er is geen sprake van houtige opslag, mits aangegeven op de beheerkaart. Indicatorsoorten zijn homogeen verspreid, vanaf mei zijn de bloeiende kruiden dominant en beeldbepalend. Kwaliteitsnorm: - Gewaslengte maximaal 20 cm voor aanvang van de winter voor circa 1/3 van de oppervlakte; - De vegetatie is voor 1/3 in het 1ste groeiseizoen en 1/3 in het 2de groeiseizoen; - Tegenover elkaar liggende oevers zijn niet tegelijkertijd gemaaid; - Bedekking met oeverplanten: > 75 %; - Opslag van houtige gewassen aanwezig met een bedekking kleiner dan 5%; - Soortenrijkdom: meer dan 25 inheemse plantensoorten per 25 m² lengte (indicatief); - Indicatorsoorten zijn talrijk aanwezig en zijn beeldbepalend. Indicatorsoorten: Gele lis, Kalmoes, Riet, Lisdodde, Egelskop, Kattenstaart, Echte valerian, Moerasandoorn, Grote wedderik, Grote Engelwortel, Rietorchis, Dotterbloem, Waterbies, Moerasrolklaver, Moeraswalstro, Watermunt, Wolfspoot.
ONTWIKKELINGSBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Een mozaïekpatroon van verschillende oeverplanten en moerasplanten vormen in zijn geheel een rustig en samenhangend beeld. Kruiden zijn talrijk aanwezig en verdeeld over dit groentype, andere delen worden gedomineerd door enkele dominante grassoorten of alleen riet. Kwaliteitsnorm: - Gewaslengte meer dan 20 cm voor aanvang van de winter voor meer dan 40 % van de oppervlakte; - De vegetatie is voor 1/2 in het 1ste groeiseizoen en 1/2 in het 2de groeiseizoen; - Begroeiing oever met oeverplanten: < 75 %; 5%- 10 % pioniersvegetatie aanwezig, Lisdodde. - Soortenrijkdom: meer dan 15 inheemse plantensoorten per 25 m² lengte (indicatief); - Enige opslag van jong hout aanwezig (> 5% en < 10 %) - De indicatorsoorten zijn in beperkte mate aanwezig. Indicatorsoorten: Gele lis, Riet, Lisdodde, Kattenstaart, Harig Wilgenroosje, Dotterbloem, Echte koekoeksbloem, Moerasrolklaver, Moeraswalstro, Watermunt, Wolfspoot.
ONGEWENST BEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Grote delen van de natte bloemrijke ruigte zijn niet begroeid met indicatorsoorten uit het ontwikkelingsbeeld of streefbeeld of er is een duidelijke dominantie van één of enkele soorten. Het gebied is wel vochtig tot drassig, maar het beeld is monotoon. Kwaliteitsnorm: - Gewaslengte meer dan 20 cm voor aanvang van de winter voor meer dan 60 % van de oppervlakte; - Begroeiing oever met oeverplanten: < 50 %; 10 % storingsvegetatie (Pitrus, Grote Brandnetel) aanwezig, - Houtige opslag aanwezig; (> 10%) - Soortenrijkdom: minder dan 15 inheemse plantensoorten per 25 m² lengte (indicatief); - Ongewenste indicatorsoorten dominant aanwezig; - Tussen de begroeiing is maaisel aanwezig. Indicatorsoorten: Pitrus, Harig wilgenroosje, Grote brandnetel. Lies en Rietgras, Ridderzuring, Koninginnenkruid.

Natte bloemrijke ruigte: Beeldmeetlatten

Groen gras en kruidachtigen-beschadiging				
A+	A	B	C	D
				
Het gras heeft geen beschadigingen.	Het gras heeft weinig beschadigingen.	Het gras heeft in beperkte mate beschadigingen.	Het gras heeft redelijk veel beschadigingen.	Het gras heeft veel beschadigingen.
Beschadiging dieper dan 3 cm 0% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 1% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 5% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 10% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm > 10% per 100m ²

Groen gras-overgroei randen verharding				
A+	A	B	C	D
				
De rand van de verharding is volledig zichtbaar.	De rand van de verharding is goed zichtbaar.	De rand van de verharding is redelijk zichtbaar.	De rand van de verharding is nauwelijks zichtbaar.	De rand van de verharding is niet zichtbaar.
gemiddelde lengte overgroeïend gras 0 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras ≤ 5 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras ≤ 10 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras ≤ 25 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras > 25 cm per 100m ¹
lengte overgroeïend gras 0 cm	lengte overgroeïend gras ≤ 30 cm	lengte overgroeïend gras ≤ 30 cm	lengte overgroeïend gras ≤ 40 cm	lengte overgroeïend gras > 40 cm
Meetinstructie: Overgroeï gras				

Aangepaste meetlat Stadswerk072 NV				
Groen	gras-en kruidachtigen-bijmaaaien rondom obstakels en bomen			
A+	A	B	C	D
 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is niet hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is nauwelijks hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is enigszins hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is zeer veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.
Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 tot 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld > 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)
Meetinstructie: Gras rondom obstakels / bomen				

Nat grasland: Kwaliteitsblad

Kwaliteitsblad nat grasland		
STREEFBEELD		
ONTWIKKELINGSBEELD		
ONGEWENST BEELD		

	Kwaliteitsblad nat grasland
STREEFBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: 1. Streefbeeld is een soortenrijke vegetatie met een bont mozaïek van laag productieve grassen, zegge- en bloeiende kruiden. Natte graslanden zijn het gehele jaar door vochtig tot nat. In de natste periode van het jaar staan ze soms gedeeltelijk onder water. De aanwezige vegetaties zijn karakteristiek voor vochttoestand en grondsoort, de vegetatie is overwegend laag. Het beheer is gericht op verschraling. Het maaibeheer (tijdstop) en de frequentie is optimaal afgestemd op het streefbeeld. Kwaliteitsnorm: 1. De gemiddelde gewaslengte (zonder bloeiaren) komt in juni niet boven kniehoogte; 2. Vegetatie is maximaal 1 jaar oud, minimaal 10 % en maximaal 20% van het oppervlak is overjarig; 3. Geen houtige opslag aanwezig; 4. Kruiden zijn dominant ten opzichte van grassen; 5. Indicatorsoorten zijn dominant aanwezig en beeldbepalend; 6. Geen maaisel aanwezig. Indicatorsoorten: 1. Reukgras, Kamgras, Dotterbloem, Rietorchis, Moeraswespenorchis, Pinksterbloem, Moerasrolklaver, Echte koekoeksbloem, Gewone ereprijs, Grote ratelaar, Watermunt, Wolfspoot, Padderus. Op zandgrond Parnassia, Trilgras en Stijve ogentroost.
ONTWIKKELINGSBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: 1. Een grasland waar her en der bloemdragende kruiden aanwezig zijn. De standplaats is het gehele jaar door vochtig tot nat en heeft ook overjarige kruiden. De locatie heeft het in potentie in zich om na goed beheer en een enkel ingreep wel te voldoen aan het streefbeeld van nat grasland. Het beheer is gericht op verschraling. Met doelgericht beheer is het streefbeeld realiseerbaar. Kwaliteitsnorm: 1. Vegetatie is maximaal 1 jaar oud, < 10% van het oppervlak is overjarig; 2. Enige houtige opslag is aanwezig (< 5 %); 3. Enkele kritische indicatorsoorten van het streefbeeld zijn afwezig, de aanwezig indicatorsoorten zijn niet beeldbepalend. Indicatorsoorten: 1. Grote wederik, Moeraspirea, Moerasrolklaver, Gewone ereprijs, Rode klaver, Watermunt, Wolfspoot, Penningkruid.
ONGEWENST BEELD	Kwaliteitsbeschrijving: 1. Het grasland wordt in het voorjaar gedomineerd door lage grijsgroene grassen (o.a. Geknikte vossesstaart). Het beeld correspondeert met een soortenarm uniform grasland. Er zijn geen indicatorsoorten van het streefbeeld aanwezig, de aanwezige indicatorsoorten wijzen op verstoring of zeer voedselrijke omstandigheden. Het streefbeeld is niet alleen met beheer te realiseren. Er dienen ook nog inrichtingsmaatregelen getroffen te worden. Kwaliteitsnorm: 1. De gemiddelde gewaslengte (zonder bloeiaren) komt in juni boven kniehoogte; 2. Vegetatie is maximaal 1 jaar oud, minder dan 10% van het oppervlak is overjarig; 3. Houtige opslag is verspreid aanwezig (>5 %); 4. Grassen zijn dominant ten opzichte van kruiden; 5. Hoog productieve grassen zijn dominant aanwezig en beeldbepalend, met 'haarden' van zeer algemene kruiden; 6. Oud maaisel zichtbaar. Indicatorsoorten: 1. Engels raaigras, Geknikte vossesstaart, Kruipende boterbloem, Rietgras, Witte klaver, Zilver schoon.

Nat grasland: Beeldmeetlatten

Niet opgenomen in RAW				
Groen	gras en kruidachtigen -bloemrijk gras-soorten rijkdom			
A+	A	B	C	D
				
De vegetatie bestaat uit zeer veel kruidachtige soorten.	De vegetatie bestaat uit veel kruidachtige soorten.	De vegetatie bestaat uit redelijk veel kruidachtige soorten.	De vegetatie bestaat uit enkele kruidachtige soorten.	In de vegetatie komen nauwelijks verschillende kruidachtige soorten voor.
aantal soorten ≥ 30 soorten per 25m ²	aantal soorten ≥ 25 soorten per 25m ²	aantal soorten ≥ 15 soorten per 25m ²	aantal soorten ≥ 10 soorten per 25m ²	aantal soorten < 10 soorten per 25m ²
bedekking door glanzende grassen ≤ 10% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen ≤ 30% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen ≤ 50% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen ≤ 90% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen > 90% per 25m ²

Groen	gras en kruidachtigen-beschadiging			
A+	A	B	C	D
				
Het gras heeft geen beschadigingen.	Het gras heeft weinig beschadigingen.	Het gras heeft in beperkte mate beschadigingen.	Het gras heeft redelijk veel beschadigingen.	Het gras heeft veel beschadigingen.
Beschadiging dieper dan 3 cm 0% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 1% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 5% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 10% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm > 10% per 100m ²

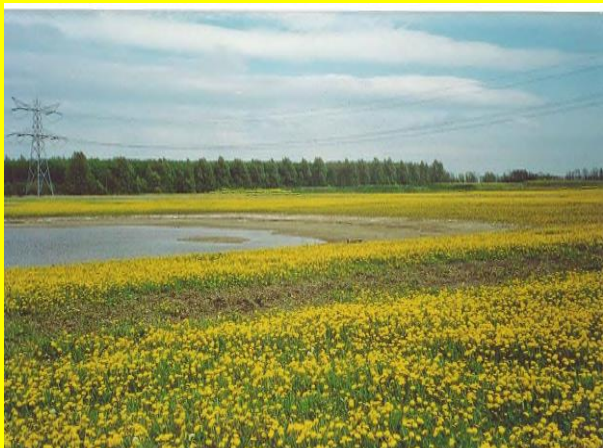
Aangepaste meetlat Stadswerk072 NV

Groen	gras-overgroei randen verharding			
A+	A	B	C	D
				
De rand van de verharding is volledig zichtbaar.	De rand van de verharding is goed zichtbaar.	De rand van de verharding is redelijk zichtbaar.	De rand van de verharding is nauwelijks zichtbaar.	De rand van de verharding is niet zichtbaar.
gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 5 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 10 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 25 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 35 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras > 35 cm per 100m ¹
lengte overgroeiend gras 20 cm	lengte overgroeiend gras ≤ 30 cm	lengte overgroeiend gras ≤ 40 cm	lengte overgroeiend gras ≤ 50 cm	lengte overgroeiend gras > 50 cm
Meetinstructie: Overgroei gras				

Aangepaste meetlat Stadswerk072 NV

Groen	gras-en kruidachtigen-bijmaaien rondom obstakels en bomen			
A+	A	B	C	D
				
Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is niet hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is nauwelijks hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is enigszins hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is zeer veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.
Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 tot 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld > 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)
Meetinstructie: Gras rondom obstakels / bomen				

Bloemrijk grasland: Kwaliteitsblad

Kwaliteitsblad bloemrijk grasland		
STREEFBEELD	 	
ONTWIKKELINGSBEELD	 	
ONGEWENST BEELD	 	

Kwaliteitsblad bloemrijk grasland	
STREEFBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: 1. Het streefbeeld van een droog grasland is een schraalgrasland met een bont mozaïek van laagproductieve grassen en een dominantie van kruiden. De indicatorsoorten zijn dominant aanwezig en verspreid over het gebied. Het eindbeeld en soortenrijkdom van het streefbeeld is sterk gerelateerd aan de grondsoort, de voedselrijkdom en vochtgehalte. Onder voedselrijkere omstandigheden zijn andere indicatorsoorten aanwezig. Het moment van maaien is afgestemd op de zaadzetting van doelsoorten en het gewenste bloeimoment. Er is bloeispreiding van voorjaars- en zomerbloei binnen de parken en ecozones. Het beheer is gericht op verschraving en het verkrijgen van een gesloten soortenrijk schraalgrasland. Kwaliteitsnorm: 1. Zeer soortenrijk; 2. De kruiden zijn in de bloeiperiode dominant ten opzichte van de grassen; 3. De indicatorsoorten hebben een passende bedekking (zie tabel); 4. Na maaien is maximaal 10 % van de vegetatie plekgewijs nog aanwezig, wisselend worden de plekken gespaard, die van belang zijn voor zaadzetting en insecten; 5. Geen zodevormende grassen aanwezig. <u>Schraalgrasland</u> (1x per jaar maaien op matig voedselrijke droge tot vochtige bodem): 6. Lage kruidenrijke vegetatie (De gemiddelde gewaslengte (zonder bloeiaren) komt in juni niet boven kniehoogte); 7. Plekgewijs of verspreid hoger groeiende (bloeiende) soorten aanwezig (< 5 %); 8. Na maaien is maximaal 10 % van de vegetatie plekgewijs nog aanwezig, wisselend worden de plekken gespaard, die van belang zijn voor zaadzetting en insecten. <u>Voorjaarsbloeiend en zomerbloeiend</u> (op vochtige, voedselrijke grondslag): 9. Grote variatie in soorten en hoogte. Indicatorsoorten: 1. Schraalgrasland: Gewoon reukgras, Kamgras, Gewoon struisgras, Smalle weegbree, Sint-Janskruid, Veldzuring, Gewoon biggekruid, Vertakte leeuwentand, Muizenoor, Gewoon duizendblad. Voorjaarsbloeiend: look-sonder-look, Fluitenkruid, Boterbloem, Pinksterbloem. Zomerbloeiend: Knoopkruid, Vogelwikke, Margriet.
ONTWIKKELINGSBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: 1. In het ontwikkelingsbeeld van (droge) bloemrijke graslanden zijn bloeiende kruiden en grassen gelijkmatig verspreid. Het moment van maaien bepaald het bloeimoment (voorjaars - en of zomerbloeiend). De vegetatie is nog vrij hoog op moment van bloeien met verspreid hoger opschietende kruiden. Het moment van maaien is afgestemd op de zaadzetting van doelsoorten en streefbeeld van bloeimoment. Beheer is gericht op afname aandeel grassen als Engels raaigras en Kropaar en toename van voedselarm minnende grassoorten. Kwaliteitsnorm: Voorjaarsbloeiend en zomerbloeiend (op voedselrijke grondslag): 1. Bedekking met bloeiende kruiden in mei of juli is < 50%; 2. De vegetatie is vrij hoog (De gemiddelde gewaslengte (zonder bloeiaren) komt boven kniehoogte) in de maand juni of juli (als in mei gemaaid is); 3. Plekgewijs en verspreid hoger groeiende (bloeiende) soorten (> 5 %); 4. De soortenrijkdom is beperkt, op moment van bloei; 5. Lokaal overheersing van zodevormende grassen aanwezig. Indicatorsoorten: 1. Schraalgrasland: Gewoon struisgras, Smalle weegbree, Veldzuring, Gewoon biggenkruid, Vertakte leeuwentand, Gewoon duizendblad. Voorjaarsbloeiend: Fluitenkruid, Boterbloem, Paardenbloem, Ridderzuring, Smeewortel. Zomerbloeiend: Knoopkruid, Rode Klaver, Boerenwormkruid, Zachte ooievaarsbek Gewone Berenklauw, Ridderzuring.
ONGEWENST	Kwaliteitsbeschrijving: 1. Een grof mozaïek van (hoog)productieve grassen. De zode is vrijwel uniform gesloten, de kruidenrijkdom is beperkt. Algemene kruiden als Ridderzuring en Scherpe boterbloem vergezellen de dominante grassoort. De grasmat is vervilt en het maaisel is tussen de vegetatie zichtbaar. Kwaliteitsnorm: Voorjaarsbloeiend en zomerbloeiend: 1. Vrijwel gesloten uniforme, monotone grasmat, overheersing van zodevormende grassen; 2. De vegetatie wordt gedomineerd door één of twee grassoorten; 3. Er zijn diverse kale plekken aanwezig. Indicatorsoorten: 1. Engels raaigras, Veldbeemdgras, Ridderzuring, Witte klaver, Varkensgras, Brandnetel, Madelief, Gewone bereklauw, Kruijpende boterbloem, Akkerdistel, Kweek, Heermoes, Pitrus.

Bloemrijk grasland: Beeldmeetlatten

Groen gras en kruidachtigen-beschadiging				
A+	A	B	C	D
				
Het gras heeft geen beschadigingen.	Het gras heeft weinig beschadigingen.	Het gras heeft in beperkte mate beschadigingen.	Het gras heeft redelijk veel beschadigingen.	Het gras heeft veel beschadigingen.
Beschadiging dieper dan 3 cm 0% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 1% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 5% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 10% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm > 10% per 100m ²

Aangepaste meetlat Stadswerk072 NV

Groen gras-overgroei randen verharding				
A+	A	B	C	D
				
De rand van de verharding is volledig zichtbaar.	De rand van de verharding is goed zichtbaar.	De rand van de verharding is redelijk zichtbaar.	De rand van de verharding is nauwelijks zichtbaar.	De rand van de verharding is niet zichtbaar.
gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 5 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 10 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 25 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras ≤ 35 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeiend gras > 35 cm per 100m ¹
lengte overgroeiend gras 20 cm	lengte overgroeiend gras ≤ 30 cm	lengte overgroeiend gras ≤ 40 cm	lengte overgroeiend gras ≤ 50 cm	lengte overgroeiend gras > 50 cm
Meetinstructie: Overgroei gras				

Niet opgenomen in RAW				
Groen	gras en kruidachtigen -bloemrijk gras-soorten rijkdom			
A+	A	B	C	D
				
De vegetatie bestaat uit zeer veel kruidachtige soorten.	De vegetatie bestaat uit veel kruidachtige soorten.	De vegetatie bestaat uit redelijk veel kruidachtige soorten.	De vegetatie bestaat uit enkele kruidachtige soorten.	In de vegetatie komen nauwelijks verschillende kruidachtige soorten voor.
aantal soorten ≥ 30 soorten per 25m ²	aantal soorten ≥ 25 soorten per 25m ²	aantal soorten ≥ 15 soorten per 25m ²	aantal soorten ≥ 10 soorten per 25m ²	aantal soorten < 10 soorten per 25m ²
bedekking door glanzende grassen ≤ 10% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen ≤ 30% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen ≤ 50% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen ≤ 90% per 25m ²	bedekking door glanzende grassen > 90% per 25m ²

Aangepaste meetlat Stadswerk072 NV				
Groen	gras-en kruidachtigen-bijmaaien rondom obstakels en bomen			
A+	A	B	C	D
				
Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is niet hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is nauwelijks hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is enigszins hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.	Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is zeer veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.
Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 tot 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld > 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)
Meetinstructie: Gras rondom obstakels / bomen				

Droge ruigte en brede zomen: Kwaliteitsblad

Kwaliteitsblad droge ruigte en brede zomen		
STREEFBEELD		
ONTWIKKELINGSBEELD		
ONGEWENST BEELD		

Kwaliteitsblad droge ruigte en brede zomen	
STREEFBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Begroeiingen van hoog opschietende overjarige kruiden vormen een bloeiend en aantrekkelijk beeld gedurende de zomer. Grassen zijn in de minderheid. Er is veel variatie in de structuur. In het streefbeeld kunnen alle gewenste soorten uitbloeien en zaad zetten. Er zijn weinig tot geen houtige gewassen. Bij het na te streven beeld moet rekening gehouden worden dat aantal doelsoorten sterk afhankelijk is van de ondergrond en de voedselrijkdom. Beheer is door gefaseerd maaibeheer gericht op soortenrijkdom en verschraling. In de winter staat een deel van de vegetatie over en geeft ruimte aan overwinterende insecten. Kwaliteitsnorm: - Gevarieerde kruidenvegetatie leeftijdsopbouw varieert tussen 1 en 3 (5) jaar, voedselrijkdom en aanwezigheid indicatorsoorten bepaalt maaifrequentie, beheer is gericht op toename van aantal bloeiendesoorten; - Meer dan één indicatorsoort is aanwezig; - Indicatorsoorten zijn beeldbepalend; - Weinig opslag van houtige gewassen aanwezig (< 5 %) en niet ouder dan defasering; - Vegetatie gemiddeld 2 á 3 jaar oud; - Geen exoten aanwezig (zoals Japanse duizendknoop), ongewenste soorten komen niet tot bloei (zoals reuzenberenklauw). Indicatorsoorten: - Droge ruigten: boerenwormkruid, sint janskruid, guldenroede, jacobskruiskruid, gewone bereklauw, honingklaver, vogelwikke, avondkoekoeksbloem, speerdistel, groot kaasjeskruid, zwarte toorts, speerdistel, bijvoet. - Bosrandzoom: Dagkoekoeksbloem, Look-zonder-look, Dovenetel, Brandnetel, Hondsdraf, Fluitenkruid, Stinkende Gouwe, Robertskruid, Brede wespenorchis, Koninginnekruid, braam.
ONTWIKKELINGSBEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Niet geheel gesloten vegetatie. Hierdoor ook minder structuurrijk. Enkele hoogopgaande meerjarige soorten, maar ook houtige gewassen aanwezig. Soortenrijkdom is niet optimaal, maar de uitgangspunten kunnen met gericht beheer wel behaald worden. Kwaliteitsnorm: - Gevarieerde kruidenvegetatie leeftijdsopbouw varieert tussen 1 en 3 jaar. Voedselrijkdom en aanwezigheid indicatorsoorten bepaald maaifrequentie en -tijdstip, beheer is gericht op toename van aantal bloeiende soorten; - Indicatorsoorten zijn aanwezig maar niet beeldbepalend; - Eén of meer indicatorsoorten zijn beeldbepalend aanwezig; - Vegetatie gemiddeld 2 á 3 jaar oud; - Vegetatie niet geheel gesloten; - Exoten in beperkte mate aanwezig; - Oud maaisel aanwezig. Indicatorsoorten: - Droge ruigten: boerenwormkruid, fluitenkruid, guldenroede, kleeftkruid, klapproos, gestreepte witbol, kweek, kleeftkruid, honingklaver, gewone berenklauw, vogelwikke. - Bosrandzoom: Dagkoekoeksbloem, Look-zonder-look, Dovenetel, Brandnetel, Hondsdraf, Fluitenkruid, braam.
ONGEWENST BEELD	Kwaliteitsbeschrijving: - Deze ruigte voldoet niet aan de eisen van droge bloemrijke ruigte. Het is een structuurloos geheel met een niet gesloten mat en weinig tot geen bloeiende kruiden. Het is wel te betitelen als ruigte maar heeft geen relatie met droge bloemrijke ruigte. Kwaliteitsnorm: - Geen gevarieerde leeftijdsopbouw van vegetatie, de vegetatie geeft een uniform beeld, weinig variatie in structuur; - Indicatorsoorten zijn nauwelijks aanwezig, overheersing van dominante concurrentiekrachtige soorten; - Indicatorsoorten uit het streefbeeld zijn afwezig, aanwezige indicatorsoorten wijzen op fout beheer; - Houtige gewassen aanwezig (> 5%); - Vegetatie niet geheel gesloten; - Exoten in beperkte mate aanwezig, ongewenste soorten aanwezig; - Oud maaisel aanwezig. Indicatorsoorten: - akkerdistel, grote brandnetel, reuzenberenklauw, kleeftkruid.

Droge ruigte en brede zomen: Beeldmeetlatten

Groen				
gras en kruidachtigen-beschadiging				
A+	A	B	C	D
				
Het gras heeft geen beschadigingen.	Het gras heeft weinig beschadigingen.	Het gras heeft in beperkte mate beschadigingen.	Het gras heeft redelijk veel beschadigingen.	Het gras heeft veel beschadigingen.
Beschadiging dieper dan 3 cm 0% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 1% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 5% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm ≤ 10% per 100m ²	Beschadiging dieper dan 3 cm > 10% per 100m ²

Groen				
gras-overgroei randen verharding				
A+	A	B	C	D
				
De rand van de verharding is volledig zichtbaar.	De rand van de verharding is goed zichtbaar.	De rand van de verharding is redelijk zichtbaar.	De rand van de verharding is nauwelijks zichtbaar.	De rand van de verharding is niet zichtbaar.
gemiddelde lengte overgroeïend gras 0 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras ≤ 5 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras ≤ 10 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras ≤ 25 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte overgroeïend gras > 25 cm per 100m ¹
lengte overgroeïend gras 0 cm	lengte overgroeïend gras ≤ 30 cm	lengte overgroeïend gras ≤ 30 cm	lengte overgroeïend gras ≤ 40 cm	lengte overgroeïend gras > 40 cm
Meetinstructie: Overgroeï gras				

Aangepaste meetlat Stadswerk072 NV				
Groen	gras-en kruidachtigen-bijmaaieren rondom obstakels en bomen			
A+	A	B	C	D
 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is niet hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is nauwelijks hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is enigszins hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.	 Gras en kruidvegetatie rondom obstakel of boom is zeer veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.
Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 50 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld 100 tot 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)	Vegetatie afstand tot bomen blijft gemiddeld > 150 mm rond de boom staan (ter voorkoming van maaischade)
Meetinstructie: Gras rondom obstakels / bomen				

Water

Schouwsloten: technische staat

Water	vegetatie in nat profiel			
A+	A	B	C	D
 Geen noemenswaardige begroeiing binnen het nat profiel met waterbodewortelende planten. De water aan- en afvoer wordt nergens belemmerd.	 Enige begroeiing binnen het nat profiel met waterbodewortelende planten. De water aan- en afvoer wordt nergens belemmerd.	 Het nat profiel is deels begroeid met waterbodewortelende planten. De water aan- en afvoer wordt in geringe mate belemmerd maar nergens over de gehele breedte van het profiel.	 Het nat profiel is begroeid met uitgegroeide beplanting. De water aan- en afvoer wordt duidelijk zichtbaar belemmerd, waarbij peilverschillen zichtbaar zijn.	 Het nat profiel is begroeid met uitgegroeide beplanting. De water aan- en afvoer wordt duidelijk zichtbaar belemmerd, waarbij peilverschillen zichtbaar zijn.
bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 20% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 30% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 40% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak ≤ 50% per 100m ²	bedekkingsgraad wateroppervlak > 50% per 100m ²
belemmering water aan- en afvoer 0% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer ≤ 5% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer ≤ 20% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer ≤ 40% per 100m ²	belemmering water aan- en afvoer > 40% per 100m ²
drijfslagen 0% per 100m ²	drijfslagen ≤ 10% per 100m ²	drijfslagen ≤ 30% per 100m ²	drijfslagen ≤ 50% per 100m ²	drijfslagen > 50% per 100m ²
houtachtige beplanting 0 per 100m ¹	houtachtige beplanting ≤ 5 % per 100m ¹	houtachtige beplanting ≤ 20 % per 100m ¹	houtachtige beplanting ≤ 50 % per 100m ¹	houtachtige beplanting > 50 % per 100m ¹
maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 50 cm	maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 100 cm	maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 150 cm	maximale breedte houtachtige beplanting ≤ 200 cm	maximale breedte houtachtige beplanting > 200 cm

Duikers: technische staat

